

Opmerkingen voorstel wijziging Archiefwet 1995

(in **blauw** staan de onderdelen van het voorstel waar de opmerking over gaat, in **zwart** de opmerking en in **rood** eventueel een nieuw tekstvoorstel)

Artikel 1.1 Begripsbepalingen

Er is niet gedefinieerd wat er met *beheer* en *bewaring* wordt bedoeld. Het is goed om aan te geven dat beheer meer dan de in hoofdstuk 3 omschreven zaken en bewaring meer dan opslaan inhoudt.

beheer: uitvoering van voorschriften met betrekking tot archiefdocumenten als bedoeld in de wet

bewaring: opslag en instandhouding van documenten

Artikel 1.1 Begripsbepalingen

decentrale archiefdienst: decentrale archiefdienst als bedoeld in artikel 5.2, eerste lid

Ten onrechte wordt gesuggereerd dat het hier altijd om een *aparte* organisatie moet gaan. Veel meer wordt bedoeld dat er een voorziening moet komen die de bewaring bij decentrale overheden garandeert. We spreken daarnaast niet over de Nationale Archief*dienst*, maar over het Nationaal Archief. Het is goed om de andere term daarop af te stemmen, zodat deze betekenis van “archief” prevaleert.

archief: Nationaal Archief of decentraal archief

decentraal archief: decentraal ingerichte voorziening als bedoeld in artikel 5.2, eerste lid

Artikel 1.1 Begripsbepalingen

depot: fysieke ruimte of digitale voorziening, bestemd voor de opslag en het beheer van over te brengen of overgebrachte documenten

De definitie voorziet niet in een afdoende aanduiding van serverruimtes (fysiek én digitaal) en refereert aan termen die als “bewaring” kunnen worden aangeduid (zie boven). Als er geen onderscheid tussen overgebracht en niet overgebracht wordt gemaakt en dat, volgens de toelichting, in een MvB zal worden uitgewerkt, behoeft dat onderscheid nu ook niet in de definitie te worden opgenomen.

depot: fysieke ruimte en/of digitale voorziening, bestemd voor de bewaring van archiefdocumenten.

Artikel 1.1 Begripsbepalingen

document: schriftelijk stuk of ander geheel van vastgelegde gegevens...

Dit is een te beperkte definitie, want er moet een duidelijk onderscheid zijn met datasets. Bovendien is *schriftelijk stuk* eigenlijk overbodig, omdat dit immers een geheel van vastgelegde gegevens is. Tenslotte verwijst de term onbedoeld ook naar andere niet bedoelde betekenissen.

archiefdocument: geheel van vastgelegde, samenhangende en betekenisvolle gegevens ...

Artikel 1.1 Begripsbepalingen

verantwoordelijk overheidsorgaan: verantwoordelijk overheidsorgaan als bedoeld in hoofdstuk 2

Er wordt nergens aangegeven wat die verantwoordelijkheid exact inhoudt. Tevens is onduidelijk hoe die zich verhoudt tot de in artikel 5.1 derde lid en 5.2 tweede lid genoemde verantwoordelijkheid (zie verderop). Daarmee wordt de term “verantwoordelijk” schimmig, omdat er een gelaagdheid in zit.

verantwoordelijk overheidsorgaan: met uitvoering de wet belast verantwoordelijk overheidsorgaan als bedoeld in hoofdstuk 2

Artikel 2.2 Verantwoordelijke overheidsorganen van een provincie, gemeente of waterschap

Er is nu niets opgenomen over duale rapportage, terwijl die wel in artikel 9.3 wordt opgevoerd. Dat kan impliceren dat de archivaris buiten de normale verantwoording om rapporteert, anders dan het nu geregeld is. Als een archivaris zou moeten rapporteren aan het verantwoordelijke overheidsorgaan, moet de formulering daarop aansluiten. Zie verder 9.3.

1. Verantwoordelijk overheidsorgaan voor de documenten van een provincie zijn gedeputeerde staten, overeenkomstig een door provinciale staten vast te stellen verordening, waarin in ieder geval de rapportage aan provinciale staten is geregeld.
2. Verantwoordelijk overheidsorgaan voor de documenten van een gemeente is het college van burgemeester en wethouders, overeenkomstig een door de gemeenteraad vast te stellen en aan gedeputeerde staten medegedeelde verordening, waarin in ieder geval de rapportage aan de gemeenteraad is geregeld.
3. Verantwoordelijk overheidsorgaan voor de documenten van een waterschap is het dagelijks bestuur, overeenkomstig een door het algemeen bestuur vast te stellen en aan gedeputeerde staten medegedeelde verordening, waarin in ieder geval de rapportage aan het algemeen bestuur is geregeld.

Artikel 2.7 Verantwoordelijkheid na overbrenging

Er wordt onvermeld gelaten dat ook provincies, gemeenten en waterschappen verantwoordelijk blijven na overbrenging. Dat is van belang in samenhang met artikel 5.2 en ook om aan te geven dat die verantwoordelijkheid niet kan worden overgedragen (zie begripsbepalingen).

3. Het verantwoordelijke overheidsorgaan als bedoeld in artikel 2.2 is dat tevens voor archiefdocumenten die naar het decentraal archief zijn overgebracht.

Hoofdstuk 3. Beheer

Onder dit hoofdstuk staan niet de in hoofdstuk 4 vermelde selectie, vernietiging en overbrenging, hoewel die activiteiten daar onlosmakelijk mee zijn verbonden. De huidige opvatting van beheer is zo wel erg beperkt en niet in lijn met “verwerken” uit de Uitvoeringswet AVG. Zie eerder bij begripsbepalingen.

Artikel 3.1, eerste lid

De term “passende” is niet noodzakelijkerwijs aan het *afwegen* van belangen en risico's verbonden. Het is beter om een term te kiezen die een dergelijke benadering meer direct veronderstelt.

Overheidorganen treffen afgewogen maatregelen om hun archiefdocumenten in goede, geordende en toegankelijke staat te brengen en te bewaren.

Artikel 3.2, eerste en tweede lid

De vervanging van archiefdocumenten is te beschouwen als een bijzondere vorm van vernietiging. De nu gekozen formulering is niet duidelijk door de termen “teneinde” (eerste lid) en “originele documenten” (tweede lid). Vooral die laatste geeft verwarring, omdat daarmee ook het oorspronkelijke archiefdocument wordt aangeduid en er wel sprake is van een fysieke overgang.

1. Het verantwoordelijke overheidsorgaan kan archiefdocumenten vervangen door reproducties.
2. De reproducties zijn na vervanging te beschouwen als archiefdocumenten en de vervangen archiefdocumenten worden vernietigd.

Artikel 4.2, eerste lid

Zie hiervoor 3.1: “passend” geeft niet duidelijk weer wat de bedoeling is, “afgewogen” is beter.

Artikel 4.2, vierde lid

Er wordt niet uitgelegd waarom deze bevoegdheid uit artikel 9, tweede lid, van de Archiefwet 1995 is gehandhaafd in een verander(en)d politiek klimaat.

Artikel 4.3, eerste lid

De overbrenging is naar een archief, zoals in de begrippen is gedefinieerd en in de artikelen 5.1 en 5.2 verder is uitgewerkt. De toevoeging *die met blijvende bewaring van die documenten is belast* is overbodig.

Artikel 5.1, tweede en derde lid

Het Nationaal Archief is niet belast met beheer, want de algemene rijksarchivaris is volgens de terminologie "beheerder". Het Nationaal Archief is een voorziening waarin het beheer door de algemene rijksarchivaris kan plaatsvinden. De wet bedoelt niet het beheer van *alle* te bewaren archiefdocumenten, maar slechts van archiefdocumenten die zijn overgebracht (artikel 4.3 tot en met 4.5). Dat de algemene rijksarchivaris alleen beheer voert over de door het Nationaal Archief bewaarde archiefdocumenten is impliciet en behoeft niet te worden herhaald.

2. Het Nationaal Archief voorziet in het beheer van overgebrachte archiefdocumenten:

- a. van overheidsorganen van de Staat;
- b. van overheidsorganen als bedoeld in artikel 2.3, waarvoor Onze Minister het verantwoordelijke overheidsorgaan is; en
- c. van overheidsorganen als bedoeld in de artikelen 2.4 en 2.5.

3. Het Nationaal Archief heeft een algemene rijksarchivaris, die is belast met het beheer van overgebrachte archiefdocumenten.

Artikel 5.2 Decentrale archiefdiensten

Er is een decentraal archief voor alle in artikel 2.2 genoemde overheden bedoeld, zodat een tweede opsomming overbodig is. Zie verder de opmerkingen onder 5.1, tweede en derde lid.

1. Het in artikel 2.2 bedoeld verantwoordelijke overheidsorgaan voorziet in een decentraal archief voor het beheer van overgebrachte archiefdocumenten:

- a. van het eigen overheidsorgaan; en
- b. van overheidsorganen als bedoeld in artikel 2.3, waarvoor Onze Minister niet het verantwoordelijke overheidsorgaan is.

2. Een decentraal archief heeft een archivaris, die is belast met het beheer van overgebrachte archiefdocumenten.

Artikel 5.3, tweede lid

Deze opsomming is onnodig.

2. Een archivaris wordt aangewezen door een in artikel 2.2 bedoeld verantwoordelijk overheidsorgaan.

Artikel 6.6, eerste lid

Het komt wat archaïsch over dat beperkingsgronden zich tegen openbaarmaking verzetten, omdat het verantwoordelijke overheidsorgaan zich besluit te verzetten tegen openbaarheid en dus de beperkingsgronden van toepassing verklaart.

Het verantwoordelijke overheidsorgaan kan besluiten tot opheffing van de op archiefdocumenten rustende openbaarheidbeperkingen, indien de beperkingsgronden, als bedoeld in artikel 6.2, niet langer van toepassing zijn.

Artikel 7.1, tweede lid

De “toestand” van archiefdocumenten is niet nader omschreven en moet in relatie staan tot het behoud van de erin vastgelegde gegevens.

2. De beheerder kan weigeren toegang te verlenen tot openbare archiefdocumenten, indien:
- de in archiefdocumenten vastgelegde gegevens daar naar zijn oordeel door aangetast worden; of
 - de archiefdocumenten niet veilig aan de verzoeker kunnen worden toevertrouwd.

Artikel 7.2, eerste lid

Vergelijk artikel 6.6, eerste lid voor wat betreft de term “verzetten”.

Artikel 7.5, tweede lid

De formulering moet in lijn zijn met artikel 7.1, tweede lid. Zie aldaar voor het woord “toestand”.

2. De beheerder kan een verzoek weigeren indien de in archiefdocumenten vastgelegde gegevens naar zijn oordeel door het verlenen van toegang of uitlening aangetast worden. In dat geval stelt de beheerder het verantwoordelijke overheidsorgaan zo mogelijk kopieën ter beschikking.

Artikel 8.4, eerste lid

Dit geeft alleen de Minister en *verantwoordelijke overheden uit artikel 2.3* de mogelijkheid tot het opnemen van “bescheiden”. Het is vast de bedoeling om hier aan te sluiten op de artikelen 5.1 en 5.2, dus zijn de verantwoordelijke overheden uit artikel 2.2 bedoeld. Het “aanwijzen” van een archiefdienst is kennelijk blijven hangen uit de formulering “aanwijzen van een archiefbewaarplaats”.

1. Onze Minister of een verantwoordelijk overheidsorgaan als bedoeld in artikel 2.2 is bevoegd om met het oog op de waarden, bedoeld in artikel 1.3, bescheiden die daartoe door een rechtspersoon of een natuurlijke persoon beschikbaar worden gesteld voor blijvende bewaring te doen opnemen door het Nationaal Archief, onderscheidelijk het decentrale archief. Onze Minister of het verantwoordelijke overheidsorgaan kan daartoe met de betreffende persoon een overeenkomst sluiten.

Artikel 9.3 Toezicht decentrale overheden

Er wordt teveel herhaald in de formuleringen, terwijl eenvoudig kan worden verwezen naar eerdere artikelen. Ook hier is er sprake van een “aangewezen” archiefdienst (zie 8.4, eerste lid).

Aan wie moet worden gerapporteerd volgt uit artikel 2.2, in lijn met de opzet van duaal bestuur.

Om te voorkomen dat de archivaris toezicht moet houden op zijn eigen beheer van overgebrachte archiefdocumenten zou ook een andere invulling mogelijk moeten zijn.

- De archivaris van het decentrale archief, als bedoeld in artikel 5.2, tweede lid, is belast met het toezicht op de naleving van het bepaalde bij of krachtens deze wet door het verantwoordelijke overheidsorgaan dat hem heeft aangewezen.
- Het verantwoordelijke overheidsorgaan, als bedoeld in artikel 2.2, voorziet in een verordening voor het in het eerste lid genoemde toezicht waarin in ieder geval de periodieke verslaglegging is geregeld.
- In afwijking van het eerste lid kan het verantwoordelijke overheidsorgaan ook een ander persoon met de in artikel 5.3, vierde lid, genoemde professionele kwaliteiten belasten met het toezicht.